

het

Kastelen, buitenplaatsen en hun bewoners

Juli 2024 | Jaargang 6 | Nr. 17

BUITEN

**Levend
Oostergeest**

**Van kluit
tot cloud**

**Jachtslot
Mookerheide**

**Oorlog
in Arcadië**

**Nederlands
oudste rozentuin**

Jachtslot Mookerheide is in oude glorie hersteld

Anne Marie Danse-Kouwenhoven

Een schitterend geslaagde restauratie. Dat ervaar je tijdens een bezoek aan het Jachtslot Mookerheide, gelegen op het hoogste punt van een stuwwal in het Rijk van Nijmegen. Zowel de sprookjesachtige buitenkant als het interieur is door Natuurmonumenten tot in detail in de oorspronkelijke Jugendstil teruggebracht. Een hels karwei voor de vakspecialisten, waarover veel te vertellen valt. Deze eclatante architectuur is kleurrijk, net als het leven van de grondlegger van het landgoed, Jan Jacob Luden, die het jachtslot in 1902 als woonhuis liet bouwen, maar er nooit heeft gewoond.

Luden (1877-1935) was als telg van een vermogende bankiersfamilie op 17-jarige leeftijd al zeer vermogend. Toen hij meerderjarig werd, kocht hij op de Mookerheide gronden aan en gaf opdracht voor de bouw van een jachtslot hoog op een heuvel, zodat het uit de wijde omtrek zichtbaar was. De bovenste

verdieping werd ingericht als uitkijktoren en voorzien van een koperen koepel. Het jachtslot, met rijk gedecoreerde gevels en interieur in Jugendstil, was een van de modernste gebouwen van die tijd. Het had elektriciteit, warm en koud stromend water, centrale verwarming, een luxe badkamer en een huistelefoon.

Jachtslot Mookerheide is in oude glorie hersteld

Jachtslot Mookerheide
Foto: Natuurmonumenten
Leontine Lantier
-> Vanaf de top van de stuwwal is de omgeving van Mookerheide goed te zien.
Natuurmonumenten
Leontine Lantier

HET BUITEN

ZEEHONDEN OP DE MOOKERHEI

Luden had een passie voor dieren. Hij jaagde er niet alleen graag op, maar deed ook aan vogelonderzoek. Hij publiceerde een brochure 'Iets over onderzoekingen naar het oeconomisch belang der vogels' en ageerde tegen het gebruik van kunstmest. Een van de torens deed dienst als duiventoren voor duizend duiven. Bizar verhaal is dat hij zeehonden hield in de stallen, waarvoor hij wagons inzette die reewater brachten. Bij de warme kas in de siertuin staat een beeldje van een zeehond als stille getuige. Zoals dat past bij een jachtslot, tref je overal in het gebouw versieringen met afbeeldingen van dieren, zoals leeuwen, roofvogels en griffioenen. Bijzonder zijn de kleine visjes van ingelegd hout in de meubels van de jachtkamer.

ONDER CURATELE

Op het jachtslot werd het leven uitbundig gevierd. Decadente feesten en jachtpartijen vonden er plaats. Maar Luden woonde liever in Parijs en zoals vaker was het bezit van de zaak het einde van het vermaak. Hoewel de bouw van het jachtslot dat in 1905 gereed was 300.000 gulden had gekost, werd dit in 1909 alweer verkocht voor de spotprijs van 65.000 gulden. Ludens leven dat financieel zo veelbelovend begon, eindigde rampzalig. Zijn complete vermogen jaagde hij erdoor, waarna hij onder curatele werd gesteld. Zijn rentmeester, Derk Gijsbert Montenberg, schrijft in zijn aantekeningen: "Daar Luden veel geld nodig had en de Madame niet minder, heb ik steeds gewaarschuwd dat dit niet ging. Na grote ruzie der echtelieden, was ik zoo zwak toe te geven. Eens zelfs is Luden bij mij gekomen om in Godsnaam geld te sturen, daar zijn wederhelft hem dreigde met geweld. Ik herinner mij eens de term te hebben gehoord: "Dirk, ze is net een dolle koe en ge kent haar."

Jachtslot Mookerheide is in oude glorie hersteld

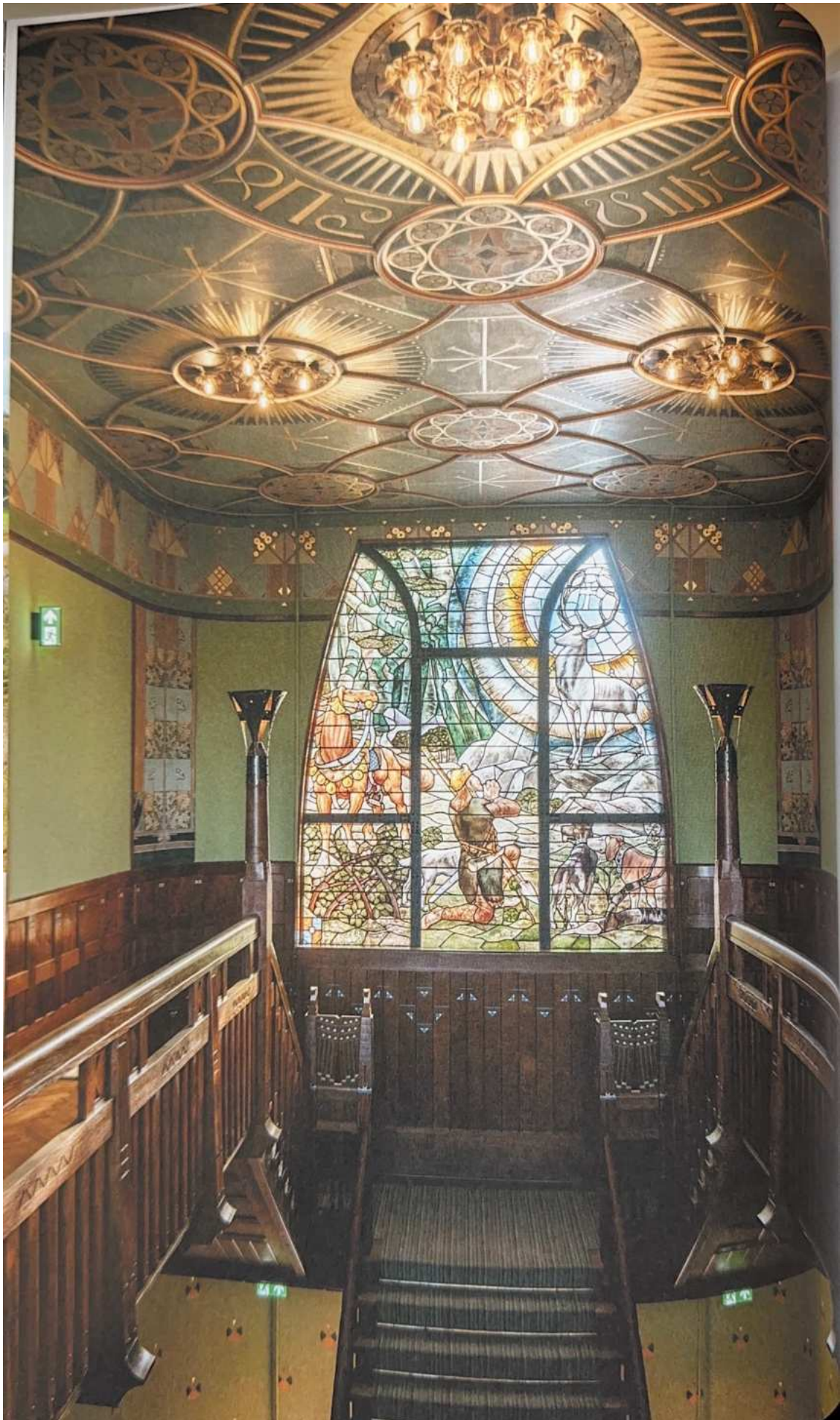
VERRASSENDE ONTDEKKINGEN

Na de verkoop heeft het slot verschillende eigenaren gehad. Sinds 1985 is Natuurmonumenten eigenaar van het landgoed. Het jachtslot werd in erfpacht uitgegeven en raakte in de loop der jaren sleets; uiteindelijk was een grote opknappingsbeurt nodig. Diepgaand onderzoek wees uit hoe het er ooit heeft uitgezien. Zo bleek dat de vele kleuren harmonieus op elkaar waren afgestemd, maar dat veel achter stuc- en sauswerk verborgen ging. Een grote verrassing waren de 35.000 gekleurde mozaïektegeltjes die bij de restauratie achter de witte buitengevel zichtbaar werden, maar helaas niet konden worden gereed. Koninklijke Tichelaar Tegelfabriek slaagde erin om alle tegeltjes te reproduceren. Deze geven de zalmroze gevel nu weer allure. Een curieuze vondst van oude brokstukken van dakpannen leidde naar de oorspronkelijke fabrikant die nog over de mallen beschikte. Deze prachtige geel geglazuurde Ludowici dakpannen met onderaan een boog sieren nu het hoofdgebouw. Maandenlang is gewerkt aan de restauratie van het trappenhuis dat in betreuenswaardige staat verkeerde. Het plafond dat door vuil en nicotine-aanslag zwart was geworden, is centimeter voor centimeter schoongemaakt en hersteld. Bij het houtwerk van het interieur werden de kleuren van de vogels weer zichtbaar. En tijdens het verwijderen van een leidingkoker kwam een sjabloonwerk tevoorschijn dat ooit de hele jachtkamer sierde, een bijzondere ontdekking.

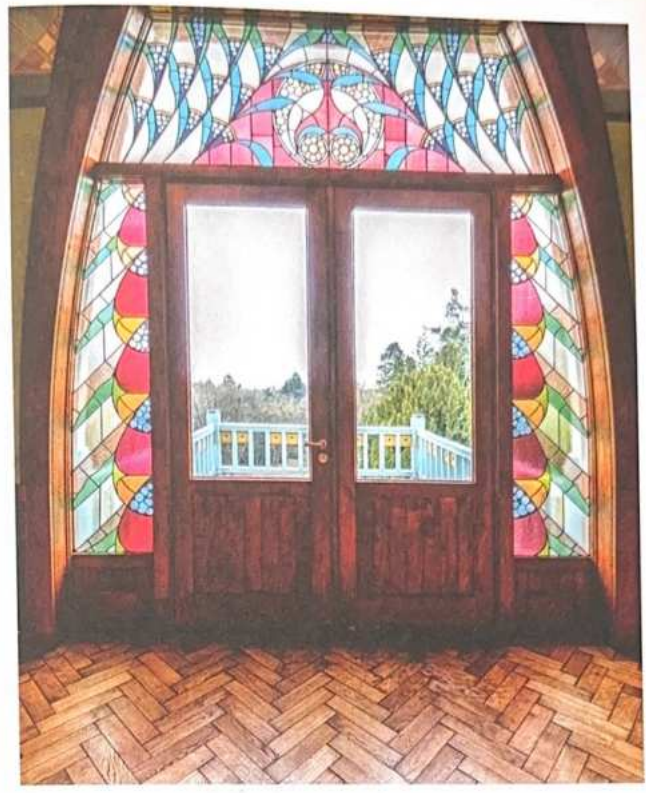
VOORBEELD 'GESAMTKUNSTWERK'

Via de bronzen beslagen deur stap je de wereld binnen van Jan Jacob Luden. De hal, met boven aan de imposante trap het grote glas-in-lood raam van Sint-Hubertus, is van een betoverende schoonheid. De lichtinval op het jachttafereel van de schutspatroon van de jagers is fantastisch. Ronduit uniek is het in groen en bladgoud beschilderde plafond, versierd met tekens van de dierenriem. De sierpalen met lichtarmaturen op de overloop en de vele decoraties maken indruk. Overal in het jachtslot

Tijdens de restauratie werden achter de witte buitengevel 35.000 gekleurde mozaïektegeltjes zichtbaar. Foto Natuurmonumenten, Leontine Lamers

Het glas-in-lood raam van Stie-Hubertus in het jachtslot Mookerheide. Foto: Natuurmonumenten, Leontine Lamers

Interieur van Jachtslot Mookerheide. Foto's Natuurmonumenten, Leontine Lamers

berken je dat het is ontworpen als 'Gesamtkunstwerk', waarbij de architectuur en het interieur een geheel vormen, niet alleen bij de glas-in-lood ramen met motieven en kleuren die terugkomen in de dakpannen, maar ook in de gekleurde tegeltjes.

TRAGISCH LEVEN

Het omliggende parkbos met zijn doorkijkjes en bruggetjes nodigt uit voor een wandeling. Aan de renovatie van de kassen wordt nu de laatste hand gelegd. Er is een pluktuin en je kunt er groente kopen. In het nieuwe restaurant in de zijvleugel van het jachtslot kun je dagelijks terecht. Het leven van Luden heeft iets tragisch. Zijn moeder overlijdt als hij twee jaar is en tien jaar later overlijdt ook zijn vader. Samen met zijn zus wordt hij in een pleeggezin geplaatst. Hij erft een exorbitant groot vermogen, maar heeft niet geleerd ermee om te gaan. En hij treft de verkeerde partner, waardoor hij nog meer in de financiële misère belandt. Anno 2024 zie ik in gedachten Jan Jacob met een brede lach door zijn jachtslot gaan. Net als de bezoekers die deze indrukwekkende plek komen bewonderen.

Anne Marie Danse-Kouwenhoven
is freelance journalist met een liefde voor erfgoed

PRAKTISCHE INFORMATIE
Het Jachtslot is alleen met een rondleiding te bezoeken. Kijk voor meer informatie op www.natuurmonumenten.nl/mookerheide

